

Kopja Informali ta' Sentenza



**QORTI CIVILI
PRIM' AWLA**

**ONOR. IMHALLEF
JOSEPH AZZOPARDI**

Seduta tal-25 ta' Mejju, 2011

Citazzjoni Numru. 882/2002

H.S.B.C. Bank Malta plc

-vs-

**Alfred Stivala u b'digriet tal-31 ta' Ottubru 2003, ġew
kjamati fil-kawża Raymond u Marisa konjuġi Spiteri u
Joseph Pace**

II-Qorti;

Rat iċ-ċitazzjoni ppreżentata fil-31 ta' Lulju 2002 li permezz tiegħu l-banka attriċi ppremettiet:

Illi l-bank attur kien ta' faċilitajiet ta' *overdraft* lil ċertu Joseph Borg u John Freeman.

Illi fit-28 ta' Marzu 1995 mill-imsemmi *overdraft* inħarġu żewġ *bills payable* pagabbli li ċertu Joseph Pace wieħed għall-ammont ta' erbat elef mija u ħamsa u għoxrin lira

Pagna 1 minn 7

Qrati tal-Gustizzja

Kopja Informali ta' Sentenza

Maltin (Lm4,125) (Dok A) u ieħor għall-ammont ta' sittin elf lira Maltin (Lm 60,000) (Dok B).

Illi dawn iż-żewġ *bills payable* ġew depożitati f'*savings account* intestate f'isem il-konvenut Alfred Stivala fuq liema *cheques* tidher li hemm firma ta' Joe Pace u l-firma tal-konvenut.

Illi jirriżulta li fil-fatt il-firma li tidher bil-kliem Joe Pace hija firma falza u dan kif ċertifikat mill-espert kalligrafu Joseph Gaffiero (Dok C).

Illi għalhekk jirriżulta li l-konvenut irċieva pagament tas-somma ta' erbgħa u sittin elf mija u ħamsa u għoxrin lira Maltin (Lm64,125) a bażi ta' firma falza.

Illi *una volta* l-ġiri fuq dawn iż-żewġ *cheques* huma foloz il-konvenut ma kellu l-ebda dritt għall-import tagħhom.

Illi l-konvenut ġie interpellat biex jirrifondi s-somma ta' Lm64,125 permezz ta' żewġ ittri uffiċjali datati 23 ta' Settembru 1998 u 7 ta' Novembru 2000 iżda baqa' inadempjenti (Dok D u Dok E).

Jgħid għalhekk l-istess konvenut għaliex m'għandhiex din il-Qorti:-

1. Tiddikjara illi l-ġiri fuq iż-żewġ *bills payable* fuq imsemmija huma firem falsifikati.
2. Tiddikjara konsegwentement illi l-konvenut ipperċepixxa s-somma ta' Lm64,125 b'mod frawdolenti għad-dannu tal-bank attur.
3. Tikkundanna lill-konvenut iħallas lill-bank attur is-somma msemmija ta' Lm64,125.

Bl-imgħax legali mid-29 ta' Marzu 1995 u bl-ispejjeż inklużi dawk taż-żewġ ittri uffiċjali datati 23 ta' Settembru 1998 u 7 ta' Novembru 2000 rispettivament, tal-mandat ta' inibizzjoni preżentat kontestwalment kontra l-konvenut ingunt għas-subizzjoni.

Rat id-dikjarazzjoni maħlufa tal-Banka attriċi u l-lista tax-xhieda.

Rat in-nota tal-eċċezzjonijiet tal-konvenut Alfred Stivala ppreżentata fis-27 ta' Frar 2003, li permezz tagħha eċċepixxa:

1. Illi fl-ewwel lok, *in linea preliminari*, iċ-ċitazzjoni attriċi hija nulla *stante* illi ma jirriżultax mill-premessi tal-istess kif il-bank attur qed jallega illi soffra danni meta allegatament, il-*bills payable* ħarġu minn *overdraft facility* f'isem Joseph Borg u John Freeman, a benefiċċju ta' Joseph Pace, persuni li lkoll ġew imsemmija fiċ-ċitazzjoni, u f'dan it-triangolu ċertament illi ma jirriżultax illi l-bank attur sofra xi dannu, *stante* illi kull dannu illi seta' ġie allegatament soffert kien soffert mill-imsemmija Borg, Freeman u Pace, jew min minnhom.

2. Illi, fit-tieni lok u mingħajr preġudizzju għall-premess, isegwi illi l-bank attur ma għandu l-ebda interess ġuridiku f'dina l-kawża *stante* illi milli fatti kif jirriżultaw miċ-ċitazzjoni attriċi, jirriżulta illi kull dannu illi seta' ġie allegatament soffert bħala riżultat tal-istess fatt, kien soffert mill-imsemmija Joseph Borg, John Freeman u Joseph Pace, jew min minnhom.

3. Illi fit-tielet lok, u assolutament mingħajr preġudizzju għall-premess, l-eċċipjenti mhux il-legittimu kontradittur f'dina l-kawża *stante* illi kull azzjoni tsta' tiġi diretta biss lejn Raymond Spiteri, *manager* tal-fergħa tal-bank attur f'Santa Venera fiż-żmien illi nħarġu l-*bills payable* in kwistjoni, illi kien inkarigat mill-ħruġ ta' l-istess u / jew l-imsemmi Joseph Pace, u għalhekk l-eċċipjenti, illi rċieva l-imsemmija dokumenti u utiżza l-istess legittimament, għandu jiġi liberat mill-osservanza tal-ġudizzju.

4. Illi fi kwalunkwe każ, mingħajr preġudizzju għall-premess, sabiex l-indaġini ġudizzjarja tkun kompleta, u għall-fini tal-ekonomija tal-ġudizzju, u wkoll għar-raġuni li ser tingħata fl-eċċezzjoni delineata fil-

paragrafu enumerat sitta (6), hemm lok illi jiġi kjamat fil-kawża l-imsemmi Raymond Spiteri flimkien ma' martu Marisa Spiteri, u wkoll Joseph Pace illi l-firma tiegħu tidher fuq id-dokumenti bankarji in kwistjoni.

5. Illi fil-mertu, u mingħajr preġudizzju għall-premess, it-talbiet attriċi huma nfondati fil-fatt u fid-dritt u għandhom jiġu respinti bl-ispejjeż kontra l-bank attur *stante* illi l-eċċipjenti ma ffalsifikax il-firem fuq id-dokumenti bankarji *de quo* u wisq anqas ma pperċepixxa b'mod frawdoleinti s-somma msemmija ta' erbgħa u sittin elf mija u ħamsa u għoxrin Lira Maltin (Lm64,125.00) kif allegat mill-bank attur, kif jista' jirriżulta waqt it-trattazzjoni tal-kawża.

6. Illi effettivament, l-eċċipjenti għadda l-ammont kollu perċepit mill-*bills payable* ossia *bankers' drafts* imsemmija, u minnu depożitati fil-kont tiegħu, lill-imsemmija Marisa Spiteri, fuq stuzzjonijiet speċifiċi lilu mogħtija mill-imsemmi Raymond Spiteri, u għalhekk fil-konfront tagħhom, u wkoll fil-konfront tal-imsemmi Joseph Pace u / jew terzi preżentament injoti lill-eċċipjenti, l-istess eċċipjenti qiegħed iżomm fermi d-drittijiet kollha tiegħu. Għal din ir-raġuni wkoll hemm lok, kif ġa mitlub fir-raba'(4) paragrafu ta' dina in-nota, illi jiġu kkjamati in kawża dawn il-persuni msemmija u ċjoe' Raymond u Marisa konjugi Spiteri u Joseph Pace.

7. Illi, għaldaqstant, it-talbiet attriċi fil-konfront tal-eċċipjenti għandhom jiġu respinti, bl-ispejjeż kontra l-istess bank attur.

Salv eċċezzjonijiet ulterjuri.

Rat id-dikjarazzjoni maħlufa tal-konvenut u l-lista tax-xhieda.

Rat id-digriet tagħha tal-31 ta' Ottubru 2003 li permezz tiegħu ġew imsejħa fil-kawża il-konjugi Raymond u Marisa Spiteri u Joseph Pace;

Kopja Informali ta' Sentenza

Rat in-nota tal-eccezzjonijiet tal-kjamati fil-kawża l-konjuġi Spiteri prezentata fl-1 ta' Diċembru 2003, li permezz tagħha eċċepew:

1. Illi l-fatti dikajrati ma jikkonċernawx direttament lill-eċċipjenti billi huma ma kienux involuti fl-*overdraft* bejn il-Bank attur u Borg u Freeman. L-eċċipjenti Raymond Spiteri kien biss jaqdi doveri tiegħu ta' uffiċjal tal-istess bank.

2. Dwar il-firma tal-kjamat fil-kawża Joseph Pace, l-eċċipjenti m'għandhom ebda informazzjoni.

3. Illi r-responsabbilita' għall-import ta' Lm64,125 imsemmi fiċ-ċitazzjoni attriċi sa fejn jafu l-eċċipjenti ġie sussegwentament assunt bħala debitu minn żewġ soċjetajiet oħra li l-eċċipjenti m'għandhom ebda konnessjoni magħhom.

Salvi eċċezżjonijiet oħra.

Rat id-dikjarazzjoni maħlufa tal-konvenuti u l-lista tax-xhieda.

Rat illi l-imsejjaħ fil-kawża Pace ma pprezentax nota tal-eccezzjonijiet u allura huwa kontumaċji skond il-liġi;

Semgħet il-provi u rat l-affidavits;

Rat l-atti proċesswali kollha inkuz ir-rapport tal-espert kalligrafu;

Rat il-verbal tas-seduta tat-23 ta' Frar 2011 li permezz tagħha il-kawża tħalliet għas-sentenza;

Ikkunsidrat.

Illi din hija kawża fejn il-banka attriċi qed titlob li tiġi rifiuza ammont li ġie depożitat bi frodi fil-kont tal-konvenut. Da parti tiegħu l-konvenut qed jgħid li l-bank ma sofra ebda dannu u li huwa m'għamel xejn ħażin. Skond il-bank, ġew użati fondi tal-imsemmi Pace u ċertu Freeman biex

permezz ta' firma falza l-flus ġew depożitati fil-kont tal-konvenut. Skond il-konvenut din kienet idea tal-imsejjaħ fil-kawża Spiteri li kien *manager* tal-fergħa tal-banka attriċi, tant li imbagħad huwa ħareġ ċekkijiet fuq isem mart Spiteri u allura dawn ġew depożitati fil-kont tagħha. Kontra Spiteri ttieħdu proċeduri kriminali u huwa ammetta l-akkużi. Fil-fatt waħda mir-raġunijiet għaliex il-kawża damet kienet li ma setgħux jixhdu filwaqt xi persuni li kienu għadhom ma xehdux fil-proċeduri kriminali.

Illi fil-verita' l-konvenut qed jammetti li l-flus daħlu fil-kont tiegħu b'dan il-mod infatti eżami tan-nota tal-eċċezzjonijiet tiegħu tindika dan; huwa qed jgħid illi l-bank ma sofra xejn għaliex se *mai* sofrew l-imsemmija Pace u Freeman. Madankollu minn eżami tal-provi jirriżulta li l-bank kien korrett meta ħarrku għaliex jirriżulta ċar illi l-flus għaddew għand il-konvenut indebitament. F'dak il-mument allura l-bank kellu kreditu favur il-konvenut u dan ġie kkawżat b'għemil frawdolenti li fih il-konvenut kien komparteciċi. Il-fatt li l-flus suppost kien a disposizzjoni tal-kontijiet ta' terzi f'din il-kawża huwa rrilevanti kif huwa rrilevanti l-fatt li l-konvenut ħareġ ċekkijiet fuq il-mara ta' Spiteri. Il-konvenut ma ġab ebda prova li d-danni sofrewhom xi ħaddiehor u mhux il-banka attriċi.

Illi l-Qorti ukoll ma hijiex konvinta li l-konvenut jgħid li ma kellu x'jaqsam xejn mal-att frawdolenti. Huwa minnu illi skond il-Kodiċi Ċivili (Art. 981), li l-frodi qatt ma huwa preżunt – ara ukoll s-sentenza “**Camilleri vs Cauchi**” (2003 – Prim' Awla) u s-sentenzi ndikati fl-istess sentenza – u għandu jiġi pruvat iżda fil-każ preżenti l-Qorti tħoss li din il-prova saret. Il-konvenut żgur li kien jaf li mhix ħaga normali li jiġu depożitati fil-kont tiegħu flus li huwa kien jaf li ma kienux tiegħu biex imbagħad minnhom joħroġ ċekk fuq il-mara tal-*manager* tal-fergħa tal-bank fejn huwa kien jinqeda anke jekk seta ma kienx jaf li l-firma kienet falza – jidher infatti li kif ikkonkluda l-espert kalligrafu, il-firma kienet ta' Spiteri. Il-konvenut huwa raħel tan-negozju iżda anke kieku ma kienx, ebda Qorti ma hija se tasal biex temmen li ma rrealizzax li kien hemm xi ħaga mhux tinkwadra. Għalhekk huwa kien ko-parteciċi fil-frodi. Il-fatt li issa Spiteri jipprova jeżonerah minn kollox billi jgħid

Kopja Informali ta' Sentenza

li ma kien jaf b'xejn ma jfisser xejn għaliex kif ġia ingħad l-aġir tal-konvenut ma setax kien ta' xi ħadd innoċenti li ma kienx jaf x'qed jagħmel.

Illi l-eċċezzjoni ta' Spiteri li d-dejn ġie assunt minn xi soċjetajiet oħra ma ġietx sorretta b'ebda prova.

Illi l-Artikolu 1049 tal-Kodiċi Ċivili jgħid illi:

“Meta żewġ persuni jew iżjed ikunu dolożament għamlu ħsara l-obligazzjoni tagħhom għall-ħlas ta' dik il-ħsara hija in solidum.”

Illi għalhekk mhux biss il-bank kellu d-dritt iħarrek lill-konvenut waħdu iżda l-imsejha fil-kawża Spiteri huma ukoll solidalment responsabbli. *Una volta* ġew imsejha fil-kawża huma jistgħu allura jiġu kkundannati f'dawn il-proċeduri. Fir-rigward ta' Pace ma tressqet ebda prova.

Illi għal dawn il-motivi l-Qorti tiddeċiedi l-kawża billi tiċhad l-eċċezzjonijiet tal-konvenut u tal-imsejha fil-kawża, u filwaqt li tillibera lill-imsejjaħ fil-kawża Pace mill-osservanza tal-ġudizzju, tilqa' t-talbiet attriċi kollha u għalhekk tikkundanna lill-konvenut u lill-imsejha fil-kawża l-konjuġi Spiteri sabiex solidalment bejniethom iħallsu lill-banka attriċi s-somma ta' mija u disgħa u erbgħin elf, tlett mija u wieħed u sebgħin Euro (€149, 371.00) bl-imgħaxijiet kif mitluba.

L-ispejjeż tal-kawża jiħallsu mill-konvenut u l-imsejha fil-kawża wkoll solidalment bejniethom.

Moqrija.

< Sentenza Finali >

-----TMIEM-----